

Samenvatting

Het college besluit om het Plan van Aanpak Bewustwording Luchtkwaliteit vast te stellen. Het plan van aanpak bestaat in totaal uit tien actiepunten om de bewustwording bij burgers en bedrijven over luchtkwaliteit te verbeteren. De actiepunten bestaan uit drie categorieën: 1) acties die direct opgepakt worden (een Campagne Bewustwording schone lucht Jongeren en het uitbreiden van het meetnet luchtkwaliteit met de privé meetbuisjes), 2) acties die in 2017 uitgevoerd worden en 3) acties die in 2017 op hun haalbaarheid worden onderzocht. Voor deze laatste categorie wordt de afstemming gezocht met andere projecten zoals het Actieplan Luchtkwaliteit en afstemming met Maastricht Bereikbaar. Het Plan van aanpak Bewustwording luchtkwaliteit is tot stand gekomen na een uitgebreid proces waarbij het Platform Luchtkwaliteit, burgers en de gemeenteraad nauw zijn betrokken. In het bestuursakkoord 'Wij, Maastricht!' was afgesproken om te komen tot een plan om de bewustwording rond luchtkwaliteit te stimuleren.

Beslispunten

1. in te stemmen met het Plan van Aanpak Bewustwording luchtkwaliteit
2. De raad via bijgevoegde raadsinformatiebrief te informeren over de (verdere) uitvoering van het PvA Bewustwording Luchtkwaliteit.

**Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 15 november 2016:
Conform.**

1. Aanleiding

We hebben allemaal lucht nodig om te leven. Niet alleen mensen, maar ook dieren en planten hebben er behoefte aan dat deze lucht schoon is. Dat wil zeggen dat de lucht aan bepaalde normen moet voldoen. In Nederland zijn deze normen vastgelegd in de Wet luchtkwaliteit dat in het kader van de Europese richtlijnen is opgesteld. In de periode 2006-2014 zijn in Maastricht, maar ook door landelijke en Europese overheden, maatregelen getroffen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Deze maatregelen hebben effect gehad. De gemeentelijke wegen voldoen inmiddels aan de wettelijke normen voor luchtkwaliteit. Na het gereed komen van de tunnel zal dit ook het geval zijn langs de A2. De gemeente Maastricht legt zich daar echter niet bij neer. Dit niveau willen we als gemeente vasthouden en waar mogelijk verder verbeteren. We doen daarom een onderzoek naar welke maatregelen de luchtkwaliteit verder kunnen verbeteren. Daarnaast is in het 'Coalitieakkoord 2014 - 2018, 'Wij, Maastricht!', van 18 april 2014 besloten dat er een plan van aanpak ter bevordering van de bewustwording van de luchtkwaliteit moet worden opgesteld. Hierbij is gestart met een evaluatie van de maatregelen die tot 2014 zijn getroffen ter verbetering van de luchtkwaliteit. De uitkomst van deze evaluatie is op 17 november 2015 met uw college gedeeld.

Op basis van de evaluatie is, zowel in het platform luchtkwaliteit als in de stadsronde van 1 december een brainstormsessie gehouden. In deze sessies is samen gezocht naar maatregelen of acties die ervoor moeten zorgen dat de burgers/bezoekers en bedrijven van Maastricht bewuster worden van de luchtkwaliteit in Maastricht en dat zij zelf actie ondernemen om de luchtkwaliteit verder te verbeteren. Uit deze twee sessies is de volgende top 10 van acties gekomen die verder zijn uitgewerkt:

1. Brede campagne jongeren / kinderen.
2. Privé meetbuisjes.
3. Goed gedrag belonen huidige fietsers en OV-gebruikers / Winkeliers niet auto's belonen (gratis uitrijkaart), maar fietsers, voetgangers en OV-gebruikers.
4. Informatieborden bijv. gekoppeld PRIS met luchtkwaliteitsapp van het RIVM / Info via publieke schermen.
5. Groene luchtzuiverende plantjes campagne
6. Stimuleren brommers/scooters ruilen voor E-bikes/ verminderen van overlast door brommers en scooters.
7. Info over uitstoot bij elk voertuig/ elk gedrag / info over effecten
8. Smog / vervuilingalert
9. Groene gevels/heester in de stad, meer groen in de tuinen

10. Voorlichting educatie via buurtplatforms, veilige buurtenteam / boodschappen op de fiets en in je buurt.

De actiepunten bestaan uit drie categorieën: 1) acties die direct opgepakt worden (een Campagne Bewustwording schone lucht Jongeren en het uitbreiden van het meetnet luchtkwaliteit met de privé meetbuisjes), 2) acties die in 2017 uitgevoerd worden en 3) acties die in 2017 op hun haalbaarheid worden onderzocht. Voor deze laatste categorie wordt de afstemming gezocht met andere projecten zoals het Actieplan Luchtkwaliteit en afstemming met Maastricht Bereikbaar.

Bovenstaande heeft tot gevolg dat het Plan van Aanpak Bewustwording Luchtkwaliteit gefaseerd wordt uitgevoerd. Waarbij in januari wordt gestart met de privé meetbuisjes en het educatietraject voor jongeren.

2. Context

De inhoud van deze nota maakt onderdeel uit van het 'Coalitieakkoord 2014 - 2018, 'Ja, Maastricht!', van 18 april 2014. Hierin is het zorgen voor een leefbaar Maastricht waar mensen zich veilig voelen en waar mensen graag verblijven een van de speerpunten. Hierbij is als focus opgenomen dat er een plan van aanpak opgesteld wordt dat gericht is op het bevorderen van de bewustwording van de luchtkwaliteit. Deze collegenota maakt onderdeel uit van dit plan van aanpak.

Verder is er een relatie met het actieplan Luchtkwaliteit en projectplan infrastructuur Maastricht west dat op dit moment wordt opgesteld naar aanleiding van de moties van GroenLinks op 7 juli 2015. In deze plannen wordt gekeken naar maatregelen die de luchtkwaliteit in de stad verder kunnen verbeteren, waarbij ook gekeken wordt naar de betrokkenheid van de burgers door hun keuze in vervoerstypen. Planning is om deze twee plannen in januari 2017 ter besluitvorming aan de raad aan te bieden. Ondanks de aanwezige raakvlakken met de twee andere plannen is het niet nodig het Plan van Aanpak Bewustwording Luchtkwaliteit te laten wachten op de besluitvorming rond deze twee projecten.

3. Gewenste situatie

Het plan van aanpak bestaat uit tien actiepunten die zorgen voor een verbetering van de bewustwording. Voor twee van deze actiepunten starten we op korte termijn. Het betreft de acties;

1. de Campagne Bewustwording Schone lucht Jongeren en
2. de privé meetbuisjes.

Voor het educatietraject is samenwerking gezocht met het CNME. Zij hebben een offerte uitgebracht voor het jaar 2017 waarin is aangegeven hoe de Campagne Bewustwording Schone lucht Jongeren wordt vormgegeven. De werkzaamheden bestaan uit het ontwikkelen van een lesmodule lucht voor groepen 7 en 8 en het opzetten van een luchtfiets waarmee actief naar evenementen en scholen wordt gegaan. Verder wordt aansluiting gezocht bij de boomfeestdag en andere landelijke evenementen die duurzaamheid en luchtkwaliteit betreffen en die al in het reguliere onderwijspakket aanwezig zijn.

Voor de privé meetbuisjes is samenwerking gezocht met de provincie Limburg die ook het gemeentelijke meetprogramma onder haar beheer heeft. Dit vooral om uniformiteit in de gebruikte meetbuisjes, maar ook de beoordeling van de meetresultaten te waarborgen. Het betreft hier een meetcampagne voor 1 jaar waarbij 60 meetpunten ter beschikking worden gesteld. Om een zo veel mogelijk evenredige spreiding van de meetpunten over Maastricht te krijgen wordt Maastricht opgedeeld in 4 kwadranten waarbinnen 15 meetpunten worden gerealiseerd.

Om een heel kalenderjaar te kunnen meten is nodig om in de eerste week van januari te starten met het ophangen van de meetbuisjes. Om dit te doen is het nodig om half november te starten met de werving van particulieren die een jaar lang de beheerder van een meetpunt willen worden. Dit zal gedaan worden via facebook, E-news, maar ook door het rechtstreeks benaderen van buurtplatforms. Op deze manier hebben we een maand de tijd om burgers de gelegenheid te geven zich aan te melden, hen op een goed manier te informeren over de wijze van ophangen en afhalen van de meetbuisjes en op de hoogte te stellen van de taken en verantwoordelijkheden die daar bij horen om zodoende bruikbare meetresultaten te krijgen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

We hebben allemaal lucht nodig om te leven. Niet alleen mensen, maar ook dieren en planten hebben er behoefte aan dat deze lucht schoon is. Dat wil zeggen dat de lucht aan bepaalde eisen moet voldoen. In Nederland zijn deze eisen vastgelegd in de Wet luchtkwaliteit dat in het kader van de Europese richtlijnen is opgesteld. Hierin staan de grenswaarden voor een aantal luchtverontreinigende stoffen. Voor stikstofdioxide en fijn stof is dat 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ als jaargemiddelde. De jaargemiddelde norm is bedoeld ter bescherming tegen chronische effecten door langdurige blootstelling aan stoffen in de lucht. Daarnaast zijn er ook uurgemiddelde normen die bedoeld zijn ter bescherming tegen de effecten door kortdurende blootstelling aan hoge concentraties verontreinigende stoffen in de lucht.

Echter zijn de normen een uitkomst van maatschappelijke en politieke discussie. Dit betekent dat het voldoen aan de normen niet automatisch inhoudt dat de gezondheidsrisico's volledig worden

weggenomen. Mede daarom is zowel in de structuurvisie als in de aanloop naar grote verkeerskundige projecten als de A2 en de verlegging van de Noorderburg vanuit de gemeente(raad) en de burgers de wens uitgesproken zich in te zetten voor een verdere verschoning van de luchtkwaliteit in Maastricht.

Ook is een van de onderdelen van het bestuursakkoord het zorgen voor een leefbaar Maastricht waar mensen zich veilig voelen en waar mensen graag verblijven. Hierbij is als focus opgenomen dat er een plan van aanpak opgesteld wordt dat gericht is op het bevorderen van de bewustwording van de luchtkwaliteit (bijvoorbeeld door plaatsing van informatieborden). Deze nota maakt onderdeel uit van dit plan van aanpak.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

De actiepunten in het Plan van aanpak Bewustwording Luchtkwaliteit bestaan uit drie categorieën:

1) acties die direct opgepakt worden (een Campagne Bewustwording schone lucht Jongeren (€ 24.000,- excl. Btw) en het uitbreiden van het meetnet luchtkwaliteit met de privé meetbuisjes (€ 15.000,- excl. btw), De dekking vindt plaats uit het budget "voorziening ISV/actieplan luchtkwaliteit ad € 19.000. Het restantbedrag ad. € 20.000 wordt gedekt uit het product "Milieu en Stad" (2017).

De btw is compensabel.

2) acties die in 2017 uitgevoerd worden. De financiën voor deze acties worden, indien relevant, apart voorgelegd aan het college.

3) acties die in 2017 op hun haalbaarheid worden onderzocht. De financiën voor deze acties worden, indien relevant, apart voorgelegd aan het college.

9. Aanbestedingen

Conform vigerend aanbestedingsbeleid.

10. Participatie tot heden

Het platform luchtkwaliteit Maastricht is betrokken bij de uitwerking van het Plan van Aanpak Bewustwording Luchtkwaliteit. Daarnaast heeft er op 1 december 2015 een stadsronde plaatsgevonden waarbij ideeën vanuit de raad en de burgers zijn opgehaald en die meegenomen zijn in de uitwerking van het Plan van Aanpak.

Het platform luchtkwaliteit zal ook in de toekomst betrokken blijven bij de verdere uitwerking van het plan om te komen tot een betere bewustwording bij de burgers van Maastricht.

11. Voorstel

1. In te stemmen met het Plan van Aanpak Bewustwording luchtkwaliteit
2. De raad via bijgevoegde raadsinformatiebrief te informeren over de (verdere) uitvoering van het PvA Bewustwording Luchtkwaliteit.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na goedkeuring door uw college wordt gestart met het uitvoeren van beide acties. Halverwege 2017 wordt bekeken hoe de voortgang is en of bijsturing van de acties noodzakelijk is. Waarna eind 2017 bekeken wordt of continuering wenselijk is.

Planning uitvoering Campagne Bewustwording Luchtkwaliteit

Deze planning is een nadere toelichting op de campagne bewustwording luchtkwaliteit, zoals omschreven in de offerte 2016.038 van 13 september 2016. Algemene opmerking: de planning van momenten zoals de kick off, introductie luchtfiets, etc. wordt steeds afgestemd met de overige communicatieve planning van de gemeente Maastricht.

Kwartaal 1 januari tot en met maart 2017

<i>Start projectteam CNME met projectleider en 1 of 2 medewerkers</i>	<i>Januari 2017</i>
<i>Ontwikkelen lesmateriaal en uitwerking programma scholen fase 1</i>	<i>Januari 2017</i>
<i>Uitrol organiseren bij scholen en partners</i>	<i>Januari 2017</i>
<i>Kick off bij scholen</i>	<i>Begin februari 2017</i>
<i>Ontwikkeling en conceptuele vormgeving luchtfiets en meetbuisjes</i>	<i>Januari-februari 2017</i>
<i>Uitvoering schoolprogramma</i>	<i>Februari-maart 2017</i>
<i>Evenement Boomfeestdag</i>	<i>22 maart 2017</i>
<i>Afstemming met de totale campagne, platform luchtkwaliteit en met organisatie boomfeestdag</i>	<i>Doorlopend</i>

Kwartaal 2 april tot en met juni 2017

<i>Evaluatie met organisatie boomfeestdag</i>	<i>Voorjaar 2017</i>
<i>Uitwerken evenement met Green Office</i>	<i>April mei 2017</i>
<i>Ontwikkelen lesmateriaal en uitwerking programma scholen fase 2</i>	<i>april 2017</i>
<i>Uitrol organiseren bij scholen en partners</i>	<i>Mei juni 2017</i>
<i>Evenement met Green Office</i>	<i>Mei of juni 2017</i>
<i>Voorbereiding plantenproject onderdeel buitenruimte</i>	<i>Mei-juni 2017</i>
<i>Voorbereiding programma Het Parcours, European Mobility week en de Inkom</i>	<i>Mei- juni 2017</i>
<i>Afstemming met de totale campagne en platform luchtkwaliteit</i>	<i>Doorlopend</i>

Kwartaal 3 juli tot en met september 2017

<i>Uitwerken programma Het Parcours, European Mobility week en de Inkom</i>	<i>Juli augustus 2017</i>
<i>Uitrol organiseren bij scholen en partners fase 2 (planten)</i>	<i>September 2017</i>
<i>Uitvoeren programma Het Parcours, European Mobility week en de Inkom</i>	<i>September 2017</i>
<i>Presentatie plantenproject (Parcours of arts & science of Week van de wetenschap)</i>	<i>september 2017</i>
<i>Afstemming met de totale campagne, platform luchtkwaliteit en met organisatie boomfeestdag</i>	<i>Doorlopend</i>

Kwartaal 4 oktober tot en met december 2017

<i>Evaluatie programma Het Parcours, European Mobility week en de Inkom</i>	<i>oktober 2017</i>
<i>Uitrol organiseren bij scholen en partners fase 2 (planten)</i>	<i>September 2017</i>
<i>Uitvoeren programma Het Parcours, European Mobility week en de</i>	<i>September 2017</i>

<i>Inkom</i>	
<i>Uitvoering schoolprogramma fase 2</i>	<i>Oktober november 2017</i>
<i>Presentatie plantenproject (Parcours of arts & science of Week van de wetenschap)</i>	<i>Oktober 2017</i>
<i>Afstemming met de totale campagne, platform luchtkwaliteit en met organisatie boomfeestdag</i>	<i>Doorlopend</i>
<i>Evaluatie project en presentatie aan gemeente, platform luchtkwaliteit, etc.</i>	<i>November-december 2017</i>

Planning privé meetbuisjes

Dinsdag 15 november 2016	start werving deelnemers privé meetbuisjes
Donderdag 15 december 2016	deadline aanmelden privé-meetbuisjes
Donderdag 12 januari 2017	ophangen eerste meetronde busjes
Donderdag 9 februari 2017	eerste wissel, ophangen tweede meetronde busjes
Donderdag 9 maart 2017	tweede wissel, ophangen derde meetronde busjes
Donderdag 6 april 2017	derde wissel, ophangen vierde meetronde busjes
Donderdag 4 mei 2017	vierde wissel, ophangen vijfde meetronde busjes
Donderdag 1 juni 2017	vijfde wissel, ophangen zesde meetronde busjes
Donderdag 29 juni 2017	zesde wissel, ophangen zevende meetronde busjes
Donderdag 27 juli 2017	zevende wissel, ophangen achtste meetronde busjes
Donderdag 24 augustus 2017	achtste wissel, ophangen negende meetronde busjes
Donderdag 21 september 2017	negende wissel, ophangen tiende meetronde busjes
Donderdag 19 oktober 2017	tiende wissel, ophangen elfde meetronde busjes
Donderdag 16 november 2017	elfde wissel, ophangen twaalfde meetronde busjes
Donderdag 14 december 2017	twaalfde wissel, ophangen dertiende meetronde busjes
Donderdag 11 januari 2018	inleveren meetbuisjes + houder, einde meetjaar.
Medio 2018	jaarrapportage resultaten metingen